

Η εκπαίδευση και το μέλλον

Χαιρετισμός της Ανδρούλλας Καμινάρα

Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο

Δευτέρα, 1^η Φεβρουαρίου 2010, ώρα 18:00

Αίθουσα Τελετών Πανεπιστημίου Κύπρου, Λευκωσία

Έντιμε κύριε Υπουργέ,
Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,
Έντιμε κύριε Πρότانه,
Έντιμε κύριε Πρόεδρε του ΟΠΕΚ,
Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής των
Αντιπροσώπων,

Η ομιλία της Επιτρόπου αναφέρθηκε στους στόχους για το μέλλον της εκπαίδευσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα χρησιμοποιήσω, λοιπόν, τα λίγα λεπτά που έχω στη διάθεσή μου για να αναφερθώ στα συμπεράσματα που αποκομίσαμε από την ευρωπαϊκή εμπειρία των τελευταίων ετών, εμπειρία πάνω στην οποία θα οικοδομηθεί το μέλλον της παιδείας στην Ευρώπη.

Η έναρξη του 2010 σηματοδοτεί μια σημαντική μετάβαση στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Η Στρατηγική της Λισαβόνας ολοκληρώνεται και τη θέση της παίρνει μια νέα στρατηγική για το μέλλον της Ευρώπης, η "EU 2020". Βρισκόμαστε, επομένως, σε μια περίοδο μεταβατική. Σε μια περίοδο απολογισμού, αλλά και προγραμματισμού. Σε μια περίοδο κατά την οποία θα πρέπει να συγκεντρώσουμε τα διδάγματα του παρελθόντος και να τα αξιοποιήσουμε στο σχεδιασμό του κοινού μας μέλλοντος.

Ποια είναι, όμως, τα συμπεράσματα από την εμπειρία της προηγούμενης δεκαετίας; Σε γενικές γραμμές, μπορούμε να πούμε ότι παρά τη γενική βελτίωση που παρατηρείται στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, η πρόοδος είναι πολύ αργή, πράγμα που φαίνεται από το ότι οι τέσσερις από τους πέντε μεταρρυθμιστικούς στόχους που είχαν τεθεί για το 2010 δε θα επιτευχθούν. Επιτεύχθηκε μόνο ο στόχος για την αύξηση του αριθμού πτυχιούχων στα μαθηματικά, τις φυσικές επιστήμες και την τεχνολογία, ενώ τρεις στόχοι δεν επιτεύχθηκαν, παρά την πρόοδο που σημειώθηκε: η συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση, η μείωση του ποσοστού των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και η αύξηση του αριθμού των νέων που ολοκληρώνουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μάλιστα, για έναν από τους στόχους η κατάσταση χειροτέρευσε σε σχέση με το 2000. Πρόκειται για την επίδοση των 15χρονων νέων στην ανάγνωση.

Βέβαια, υπήρξαν και θετικές εξελίξεις, όπως είναι η αύξηση του αριθμού των πολύ μικρών παιδιών στην εκπαίδευση, η μείωση του αριθμού των ενηλίκων εργασιακής ηλικίας με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, η εκμάθηση ξένων γλωσσών κλπ. Όμως, η διαπίστωση παραμένει: πολλά πρέπει ακόμη να γίνουν προκειμένου να φτάσουμε στο επιθυμητό επίπεδο.

Ιδιαίτερη σημασία για την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων της Ένωσης έχει και η προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων. Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά στην αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση, αλλά όχι αρκετή ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του 12,5% που προβλέπεται ως σημείο αναφοράς για το 2010. Παρόλα αυτά, 77 εκατομμύρια Ευρωπαίοι ηλικίας 25-64 ετών

(γύρω στο 30%) εξακολουθούν να έχουν το πολύ ολοκληρώσει την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στις προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνεται και η ανάγκη να επενδύουν τα κράτη μέλη της ΕΕ κατά μέσον όρο πάνω από 10.000 ευρώ ετησίως περισσότερο ανά σπουδαστή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για να φτάσουν στα επίπεδα των ΗΠΑ αναφορικά με το κριτήριο της επένδυσης στην εκπαίδευση (δηλαδή, σχεδόν 200 δισεκατομμύρια ευρώ περισσότερο ετησίως).

Αξιζει να σημειωθεί ότι η Κύπρος παρουσιάζει καλές επιδόσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Όπως μπορείτε να διαπιστώσετε και από τους σχετικούς πίνακες που σας έχουν διανεμηθεί, η Κύπρος έχει καλύτερες επιδόσεις από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, και σημαντική βελτίωση στο διάστημα 2000-2008, σε τρεις τομείς: συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση, πρόωρες αποχωρήσεις από την εκπαίδευση και την κατάρτιση και μετα-λυκειακές επιδόσεις.

Μάλιστα, η Κύπρος είναι το κράτος μέλος με το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που έχει υψηλόβαθμη εκπαίδευση. Τέλος, η επένδυση στην εκπαίδευση έχει αυξηθεί σημαντικά στη χώρα στο διάστημα 2000-2006. Χαρακτηριστικό είναι ότι η Κύπρος είναι το κράτος μέλος που επενδύει το τρίτο υψηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ του στην εκπαίδευση.

Ιδιαίτερης μνείας αξίζει μια σημαντική διαπίστωση για τη διάσταση του φύλου στην εκπαίδευση. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Eurostat, οι Κύπριες κατέχουν το υψηλότερο ποσοστό κατοχής διδακτορικού διπλώματος μεταξύ των Ευρωπαίων γυναικών, αφού το 66% των αποφοίτων πανεπιστημίου απέκτησαν διδακτορικό το 2006, ενώ το αντίστοιχο ευρωπαϊκό ποσοστό είναι 45%. Την ίδια στιγμή, βλέπουμε ότι η συμμετοχή των Κυπρίων γυναικών στον

επαγγελματικό στίβο και δη στις υψηλόβαθμες θέσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι σαφώς κατώτερη των προσδοκιών. Ένας στόχος, λοιπόν, που θα πρέπει να τεθεί για το μέλλον της Ευρώπης είναι η αποκατάσταση αυτής της ανισορροπίας και η απόδοση στις γυναίκες -που έχουν συχνά περισσότερα προσόντα από τους άνδρες- της θέσης που τους αξίζει στην επαγγελματική τους ζωή.

Κυρίες και κύριοι,

Το 2009 - Ευρωπαϊκό Έτος για τη Δημιουργικότητα και την Καινοτομία, που μόλις τελείωσε, προσέφερε στην Ευρώπη την ευκαιρία να εξερευνήσει τους δύο αυτούς κρίσιμους τομείς για το μέλλον της Ευρώπης. Η αξιοποίηση των διδαγμάτων που αποκομίστηκαν κατά το παρελθόν έτος ειδικά στον τομέα της εκπαίδευσης είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχία της ευρωπαϊκής στρατηγικής στον τομέα αυτόν. Το 2010 - Ευρωπαϊκό Έτος για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού είναι μια μεγάλη ευκαιρία για να θέσουμε τα παραπάνω συμπεράσματα αλλά και συνολικά το ευρωπαϊκό κεκτημένο στον τομέα της εκπαίδευσης στην υπηρεσία εκείνων των ομάδων πληθυσμού που τα έχουν περισσότερο ανάγκη. Ας ελπίσουμε για την επιτυχία του εγχειρήματος αυτού, επιτυχία που θα επηρεάσει σημαντικά την ποιότητα της εκπαίδευσης στην Ευρώπη στα επόμενα χρόνια, αλλά και συνολικά την ποιότητα ζωής όλων μας στην κοινή ευρωπαϊκή πορεία μας.

Για περισσότερες πληροφορίες:

MEMO /09/520 : Συχνές ερωτήσεις: Έκθεση σχετικά με την πρόοδο στην εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010»

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Πρόσδος για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση - Δείκτες και σημεία αναφοράς, έκθεση 2009:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1951_en.htm

Κοινή έκθεση προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010»

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1532_en.htm

Φυλλάδιο: 5 σημεία αναφοράς για την εκπαίδευση στην Ευρώπη [με στοιχεία ειδικά για κάθε χώρα] :

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/benchmarks_en.pdf

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Ευρωπαϊκή στρατηγική και συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση :

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc28_en.htm